

Бутенко Олена Петрівна,

*к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування,
Харківський національний університет будівництва та архітектури,
м. Харків*

ORCID 0000-0002-2151-8410;

Опікунова Наталія Валентинівна,

*доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування,
Харківський національний університет будівництва та архітектури,
м. Харків*

ORCID 0000-0003-3789-7010

УДК 338.26.01

doi: 10.34213/tp.19.01.12

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ І МЕТОДІВ ПЛАНУВАННЯ ЙОГО МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Досліджено методи, використовувані для розрахунку середньострокового бюджету, з метою визначення їхніх переваг і недоліків відповідно до сучасних вимог. Обґрунтовано, що через низку недоліків та переваг методи розрахунку обираються після оцінювання ситуації, що має місце у відповідний період. Проведено зіставлення методів макроекономічного планування та встановлено, що вони дозволяють здійснити розрахунок планових показників, що базуються на даних минулих періодів. Нормативи, що регламентують види надходжень і видатків, оптимізують обмежені ресурси бюджету, формують необхідний обсяг доходів, але мають суттєві недоліки, які потребують дослідження й усунення, що підтверджує актуальність обраної теми.

Ключові слова: підходи прогнозування державного бюджету, методи планування макроекономічних показників державного бюджету.

Постановка проблеми. Управління державними фінансами є важливим складником системи державного управління, що забезпечує конкурентоспроможність та ефективність національної економіки. Одним з інструментів забезпечення стабільного економічного розвитку держави є бюджетне планування та прогнозування. Нині методика бюджетного прогнозування вимагає вдосконалення через низку завдань, що визначені сучасною політичною та економічною ситуацією у країні.

Бюджетне прогнозування та планування покликано сприяти формуванню стійкого макроекономічного середовища країни, відновленню та підтриманню високих темпів економічного зростання на інноваційно-інвестиційній основі, забезпеченню оптимального податкового та боргового навантаження та завдяки цьому – підвищенню рівня гарантій виконання державою своїх соціальних зобов'язань [1].

Постійний пошук шляхів покращання якості управлінських рішень на державному рівні підвищує значення макроекономічного прогнозування, яке повинно розширювати коло своїх завдань. До таких нових завдань віднесено: оцінювання потенційних внутрішніх та зовнішніх загроз; встановлення потенційних можливостей розвитку економічних систем; оптимізацію способів використання фінансових, матеріально-технічних, людських та інтелектуальних ресурсів; отримання інформації про вплив на економічний розвиток таких чинників, як конкурентне середовище, виробнича інфраструктура, ємність та структура внутрішніх та зовнішніх ринків, забезпеченість фінансовими ресурсами тощо.

© Бутенко О. П., Опікунова Н. В., 2019

Для покращання взаємодії між установленими державою стратегічними цілями та можливостями бюджету в середньостроковій перспективі необхідно переглянути підходи що використовуються під час прогнозування державного бюджету. Середньостроковий бюджет повинен знижувати вплив політичного фактору, підвищувати результативність бюджетних видатків, сприяти бюджетній дисципліні, забезпечувати фінансування інвестиційних проектів, які мають строк більше одного року. Саме відсутність дієвих підходів щодо прогнозування та планування актуалізує тему дослідження.

Отже, актуальним залишається питання відпрацювання єдиного підходу до прогнозування, процедур взаємодії державних установ та інституцій, причетних до середньострокового бюджетного планування і прогнозування з метою покращання якості середньострокового бюджетного прогнозування, підвищення його точності з урахуванням суттєвої волатильності українського економічного середовища, що спричинене становленням політичної взаємодії та економічними факторами [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою прогнозування державного бюджету та його планування займалися такі вчені, як С. Свірко [2], С. Онищенко [3], В. Дем'янишин [4], які визначили актуальність питання ефективності методів прогнозування та планування макроекономічних показників державного бюджету, модернізації їхніх методів відповідно до середньострокового бюджетного планування.

З огляду на окреслену значущість питання відпрацювання методів прогнозування, процедур взаємодії державних установ і інституцій були предметом наукового дослідження в роботах С. Свірко [2], який зазначив необхідність у модернізації вітчизняного бюджетного обліку, що сприятиме підвищенню релевантності, достовірності, вірогідності показників державних фінансів та юридичних осіб щодо механізму внутрішнього фінансування бюджетного дефіциту. У свою чергу, С. Онищенко [3] вважає, що бюджетна політика в Україні має базуватися на імплементації найкращого досвіду розвинених країн щодо зміцнення фінансової основи державного бюджету, посилення відповідальності учасників бюджетного процесу, підвищення рівня прозорості на всіх стадіях бюджетного процесу, розвитку середньострокового бюджетного планування й програмно-цілового методу. В. Дем'янишин [4] вказує на відсутність взаємозв'язку між пріоритетними напрямками соціально-економічного розвитку та бюджетними програмами. На думку авторів, поза увагою дослідників залишився аналіз відповідності до сучасних вимог підходів прогнозування державного бюджету і методів планування його макроекономічних показників. Інтеграція української економіки в європейську зумовлює нові вимоги до бюджетних параметрів, підвищення їхньої відповідності до соціально-економічних та інших критеріїв, що потребує їхнього відпрацювання та детального дослідження й оцінювання. Необхідність подолання наявного розриву між станом наукової розробленості цієї теми та потребами окреслення можливостей використання на практиці зумовлюють мету і конкретні завдання дослідження.

Метою статті є дослідження підходів та методів бюджетного та макроекономічного прогнозування задля покращання взаємодії між установленими державою стратегічними цілями та можливостями бюджету з використанням системного підходу та методів порівняльного аналізу.

Виклад основних результатів та обґрунтування їх. “Стратегія реформування системи управління державними фінансами” (далі – Стратегія), яку було прийнято 8 лютого 2017 р., має у складі свого завдання вдосконалення макроекономічного та бюджетного прогнозування. Метою Стратегії є підвищення якості макропрогнозування та прогнозування доходів бюджету та інших бюджетних показників. Міністерство економічного розвитку і торгівлі (МЕРТ) та Міністерство фінансів (Мінфін) України зазначили першочерговим завданням проведення аналізу моделей прогнозування, повноти і доступності необхідних даних та вдосконалення відповідних процесів та інструментів. Для цього інституційну спроможність зазначених міністерств у сфері прогнозування, зокрема макропоказників та показників бюджету, планується посилити [5].

Як відомо, прогнозування передує плануванню, а його результатом є прогнози становлення, розвитку, поширення чого-небудь (науки, процесу, відносин тощо). Суттєва різниця між планом і прогнозом полягає в тому, що в плані віддзеркалюється та втілюється уже прийняте рішення, а прогноз характеризує перспективні контури. Прогнозування та планування є взаємопов’язаними та послідовними процесами і відрізняються тим, що характеризують різні ступені розвитку економіки. Система прогнозування та планування, що склалася в Україні, є важливим складником загальної системи регулювання економічного й соціального розвитку держави та дієвим інструментом реалізації її економічної політики.

У табл. 1 нами розглянуті підходи, використовувані на практиці для розрахунку середньострокового бюджету, з метою визначення їхніх переваг та недоліків відповідно до сучасних вимог. Наведені методи дозволяють прогнозувати в межах одного року, і лише метод прогнозування за питомими вагами у валовому внутрішньому продукті (ВВП) є таким, що рекомендується на тривалий час, але з низкою застережень, серед яких і залежність точності розрахунків від стабільності економіки. Разом із тим недоліки кожного методу, такі як невисока точність прогнозів, суб’єктивність оцінки експертів, залежність точності оцінювання від стабільності економіки, компенсується тільки комплексним використанням усіх методів прогнозування, що значно ускладнює процес.

У свою чергу, макроекономічне планування показників в Україні має форму індикативного та ґрунтується на використанні таких методів: аналітичного, балансового, нормативного, економіко-математичного. У певній ситуації кожен метод планування має свої переваги і недоліки, тому не існує єдиної думки про використання якогось одного методу. Усі методи є взаємопов’язаними. Перш ніж обрати метод розрахунку, оцінюється завдання та ситуація, що склалася. Процес розроблення таких планів є дуже працездатним і вимагає єдиної методики. Далі наводиться зіставлення методів макроекономічного планування з визначенням їхніх переваг та недоліків (табл. 2).

Усі досліджені методи прогнозування макроекономічних показників державного бюджету передбачають розрахунок планових показників, базуючись на минулих періодах, нормативах, що регламентують види надходжень і видатків, оптимізують обмежені ресурси бюджету, формують необхідний обсяг доходів, але не включають прогнозної оцінки доходів та прогнозної оцінки витрат є значним недоліком.

Таблиця 1

Переваги та недоліки підходів прогнозування державного бюджету*

Метод	Джерело інформації	Переваги	Недоліки
Метод прямого рахунку	<ul style="list-style-type: none"> Зведена декларація з податку на прибуток підприємств за даними ДПСУ; значення макроекономічних показників у майбутні періоди, які наводяться в середньостроковому прогнозі економічного та соціального розвитку України, затвердженому Кабінетом Міністрів України; 	<ul style="list-style-type: none"> надійний та достовірний метод; використовується під час планування проекту бюджету на один (наступний) рік. 	<ul style="list-style-type: none"> прогнозування потребує залучення великої кількості економічних показників. В окремих випадках їх понад 40, і надаються вони з різних джерел: Державної податкової служби України (ДПСУ), Державної казначейської служби України (ДКСУ), МЕРТ, Державної служби статистики (ДССУ), Пенсійного фонду; невисока точність прогнозу, оскільки похибка передбачення прогнозних значень показників-складників під час розрахунків інтегрується в похибці фінального розрахунку;
Експертний метод	<ul style="list-style-type: none"> Планові показники визначаються на основі експертних оцінок; вирішальними є досвід, інтуїція, суб'єктивні очікування, освіта експертів, відповідальних за складання прогнозів; як експерти, до процесу прогнозування залучаються фахівці Мінфіну; 	<ul style="list-style-type: none"> можливість скласти відносно точні прогнози; прогнозування в динаміці; легкий доступ до даних; не потребує коригувань; 	<ul style="list-style-type: none"> суб'єктивний метод прогнозування; приблизна оцінка; відсутня технологія складання прогнозу, яка ускладнює перевірку точності; тільки короткі прогнози; працює лише за необхідності узгодження результатів часткових прогнозів між собою; висока ймовірність похибки, зумовленої зацікавленістю експертів у результатах, браком інформації, недостатньою компетенцією експертів; труднощі під час узгодження часткових прогнозів в умовах принципових суперечок експертів і конфліктності предметної ділянки, що властиве для завдань у сфері прогнозування доходів бюджету;
Метод прогнозування за питомими вагами у ВВП	<p>Складники надходжень у доходах щодо ВВП і обрахунков на основі цих складників відповідно до прогнозованого ВВП</p>	<ul style="list-style-type: none"> можливість прогнозування на тривалий час; можливість прогнозувати надходження податку, враховуючи зміни внутрішнього попиту, у динаміці та структурі валової доданої вартості за видами економічної діяльності, зміни поточних і перспективних обсягів експортно-імпортних операцій; ураховує перспективну базу оподаткування; показує залежності між показниками соціально-економічного розвитку країни та надходженнями податку; низький показник похибки 	<ul style="list-style-type: none"> результати розрахунків мають високу точність лише за стабільної економіки; потребує значних матеріальних та часових витрат; можливість недостовірних даних; постійна потреба в удосконаленні моделі; потребує висококваліфікованих спеціалістів; проблемність урахування в моделі суб'єктів ЗЕД; аналіз здійснюється на основі достовірності 49 чинників, що повинні бути достовірними; необхідні постійні коригування на тіньову економіку

*Складено за джерелами [1; 6; 7].

Таблиця 2

Переваги та недоліки методів планування
макроекономічних показників державного бюджету [6-9]

Метод	Характеристики	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
Аналітичний (метод коефіцієнтів)	<ul style="list-style-type: none"> Досліджується економічна кон'юнктура в минулому та базовому періодах, а також досягнутий рівень як вихідна база для макроекономічного планування; використовується під час моделювання бюджетних показників, передбачає обчислення планових показників на основі визначення впливу різних чинників; 	<ul style="list-style-type: none"> планування здійснюється на основі комплексного аналізу об'єктивних чинників та нормативної інформації; 	<ul style="list-style-type: none"> перенесення в майбутнє минулих тенденцій, досягнутих результатів; планування "від досягнутого", що має місце нині в бюджетному процесі; метод базується на оцінюванні експертів, потребує декілька варіантів планів; не стимулює виявлення резервів і не сприяє економії бюджетних коштів.
Балансовий	<ul style="list-style-type: none"> Узгоджуються джерела надходжень і напрями видатків за видами та регіонами; встановлюється взаємозв'язок із загальною величиною фінансових ресурсів у державі за міністерствами, відомствами, регіонами і відповідними потребами, які може бути забезпечено; 	<ul style="list-style-type: none"> метод дозволяє визначити економічні зв'язки у народному господарстві; визначає темпи та пропорції розвитку; структурні зрушення у виробництві та споживанні; здійснюється координація та взаємоузгодження планових завдань у всіх ланках народного господарства, створення балансу між доходами та витратами; 	<ul style="list-style-type: none"> надто широке застосування нормативів, на основі яких визначаються потреби в засобах виробництва та продукції під час розроблення комплексних програм.
Нормативний	<ul style="list-style-type: none"> Метод базується на нормативах, що регламентують види надходжень і видатків; враховується економічний стан підприємств, установ, галузей національної економіки, фізичних осіб; 	<ul style="list-style-type: none"> дає змогу виявити бюджетні резерви; спроможний відносно об'єктивно оцінити потреби бюджетних галузей у ресурсах і створити умови для ефективного та ощадливого використання їх; 	<ul style="list-style-type: none"> відсутня узгодженість бюджетних зобов'язань із реальними можливостями бюджетної системи; постійний перегляд, уточнення нормативів через зміни в законодавстві; є тільки орієнтиром для оцінювання того, як реальні видатки співвідносяться із середніми в Україні.
Програмно-цільовий	<ul style="list-style-type: none"> Багатоаспектний аналітичний підхід до процесу прийняття рішень у бюджетній сфері в коротко- та середньостроковій перспективі; передбачено розроблення й реалізацію бюджетних програм, орієнтованих на кінцевий результат; метод використовується у фінансуванні окремих державних програм економічного і соціального розвитку; дає змогу виявити джерела покриття і визначити ефективність цих програм; 	<ul style="list-style-type: none"> оптимізує обмежені ресурси бюджету; підвищує результативність функціонування органів влади і якість послуг, що надаються ними; забезпечує підвищення ефективності витрат через економію бюджетних коштів; 	<ul style="list-style-type: none"> недостатність, іноді й відсутність нормативно-правової бази для формування бюджетів усіх рівнів за програмно-цільовим методом; відсутність узгодженості бюджетних програм і державних цільових програм.

1	2	3	4
Економіко-математичний	<ul style="list-style-type: none"> • Для здійснення багатоваріантних розрахунків щодо обґрунтування доходів бюджету, вибору стратегії розподілу і перерозподілу ВВП; • формує необхідний обсяг доходів бюджету та сприяє підвищенню стимуляційної функції бюджетних важелів у механізмі реалізації критеріїв ефективності; 	<ul style="list-style-type: none"> • є можливість прогнозування розміщення виробництва, темпів розвитку галузі, використання ресурсів у галузі і потреб у матеріально-технічних ресурсах; • не допускається суперечностей у системі прогнозованих показників. Об'єкт прогнозу може бути описано набором характеристик, що пов'язані балансовими, функціональними чи стохастичними співвідношеннями; • є можливість одночасного відображення в моделі багатьох чинників з урахуванням їхнього взаємовпливу; • допускається певної свободи в перегляді чинників і взаємозв'язків у процесі роботи з моделлю; • може бути одержано варіанти прогнозу для широкого діапазону вихідних умов і припущень; 	<ul style="list-style-type: none"> • вузьке трактування економічного моделювання як засобу короткострокового пасивного прогнозування чи, навпаки, з вільним застосуванням економетричних моделей для довгострокових прогнозів.

На практиці існує різниця між даними, що надходять з макрорівнів, та даними, що доводяться до центральних органів влади і використовуються для основи складання прогнозів. Достовірність прогнозів зменшує відсутність постійних показників виконання вимог податкової системи. Найменш прогнозованими залишаються неподаткові надходження бюджету та доходи від операцій із капіталом через характеристику непостійності.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Підсумовуючи вищезазначене, можна зауважити, що всі досліджені підходи прогнозування державного бюджету та методи планування макроекономічних показників державного бюджету мають певні переваги і недоліки, потребують якісного наукового та економічного обґрунтування. Зрозуміло, що недоліки потрібно мінімізувати. Для цього необхідно скористатись досвідом розвинених європейських країн. Довгострокове бюджетне планування підтвердило свою успішність у діяльності багатьох країн, причому методи, що використовуються в кожній країні, різні, але принцип єдиний – включення прогнозних оцінок доходів та витрат на декілька років уперед. Життя суспільства неможливе без передбачення майбутнього, прогнозування перспектив розвитку. Економічні прогнози необхідні для визначення найбільш вірогідних та ефективних варіантів довгострокових, середньострокових і поточних планів, обґрунтування основних напрямів соціальної, економічної та технічної політики, передбачення наслідків рішень, що приймаються, та відповідних заходів. Отже, слід зазначити, що в умовах світової інтеграції та поділу праці, конкуренції новітніх технологій, у т. ч. інформаційних, науково-технічного прогресу і вдосконалення економічних систем держав прогнозування є пріоритетним чинником визначення стратегії й тактики розвитку країни [10; 11].

Список використаних джерел*

1. Лондар С., Затонацька Т. Бюджетне прогнозування: методика потребує вдосконалення. *Незалежний аудитор*. 2017. URL: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/573.html?view=material (дата звернення : 11.01.2019).
 2. Свірко С. В. Сучасний розвиток системи управління державними фінансами України: обліковий сегмент у забезпеченні інноваційно-інвестиційного вектора спрямування. *Вісник ЖДТУ*. 2018. С. 56–65.
 3. Онищенко С. В. Визначення стратегічних пріоритетів управління державними фінансами з використанням методу аналізу ієрархій. *Науковий вісн. Херсон. держ. ун-ту*. 2017. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_23/3/26.pdf (дата звернення : 11.01.2019).
 4. Дем'янишин В. Г. Стратегічні напрями реформування системи управління державними фінансами в Україні. *Треті Всеукраїнські наукові читання пам'яті С. І. Юрія : зб. наук. пр. / за ред. д.е.н., проф. О. П. Кириленко*. 2017. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/27901/1/32.PDF> (дата звернення : 11.01.2019).
 5. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249797370> (дата звернення : 11.01.2019).
 6. Методи бюджетного планування. URL: http://pidruchniki.com/1594102446045/ekonomika/metodi_byudzhetnogo_planuvannya (дата звернення : 11.01.2019).
 7. Методи прогнозування надходжень ПДВ. URL: <https://prezi.com/maw9y8kb59zw/presentation/> (дата звернення : 11.01.2019).
 8. Ткачук А. Ф., Наталенко Н. Про бюджет і не тільки. Спеціально для об'єднаних територіальних громад. Київ : ІКЦ "Легальний статус", 2016. 76 с.
 9. Павлюк К. В. Проблеми розвитку програмно-цільового методу у бюджетному процесі. *Наукові праці НДФІ*. 2005. № 4 (33). С. 42–54. URL: <https://goo.gl/LpwgQZ> (дата звернення : 11.01.2019).
 10. Michael R. Donihue, John Kitchen The Troika Process: Economic Models and Macroeconomic Policy in the USA. URL: <http://www.colby.edu/economics/faculty/mrdonihu/pdf/troika.pdf> (дата звернення : 11.01.2019).
 11. Круглов В. В., Латинін М. А. Державне регулювання економічних процесів в умовах глобалізації. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2011. С. 185–193.
- *Список побудовано в порядку посилань.

References

1. Londar, S. Zatonaczka, T. (2017). Byudzhetne prognozuvannya: metodyka potrebuye vdoskonalennya [Budget prediction: the technique needs to be improved]. *Nezalezhnyj audytor [Journal of Independent Auditor]*. URL: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/573.html?view=material [in Ukrainian].
2. Svirko, S.V. (2018). Suchasnyj rozvytok systemy upravlinnya derzhavnymy finansamy Ukrainy: oblikovyj segment u zabezpechenni innovacijno-investy'cijnogo vektora spryamuvannya [Modern development of the Ukrainian public finance management system: accounting segment in providing innovative investment direction vector]. *Visnyk ZhDTU [Journal of Herald ZhDTU]*, 56–65 [in Ukrainian].
3. Onyshhenko, S.V. (2017). Vyznachennya strategichnyx priorytetiv upravlinnya derzhavnymy finansamy z vykorystannyam metodu analizu iyerarxij [Defining the strategic priorities of public finance management using the hierarchy analysis method]. *Naukovyj Visnyk Xersonskogo derzhavnogo universytetu [Journal of Science Herald of Kherson State the university]*. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_23/3/26.pdf [in Ukrainian].
4. Demyanyshyn, V.G. (2017). Strategichni napryamy reformuvannya systemy upravlinnya derzhavnymy finansamy v Ukraini [Strategic Directions of Reforming the Public Finance Management System in Ukraine]. *Treti Vseukrayinski naukovy chytannya pamyati S. I. Yuriya: zbirnyk nauk. Pracz*. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/27901/1/32.PDF> [in Ukrainian].
5. Uryadovyj portal. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249797370> [in Ukrainian].
6. Metody byudzhetnogo planuvannya. URL: http://pidruchniki.com/1594102446045/ekonomika/metodi_byudzhetnogo_planuvannya [in Ukrainian].
7. Metody prognozuvannya nadxodzhen PDV. URL: <https://prezi.com/maw9y8kb59zw/presentation/> [in Ukrainian].

8. Tkachuk, A.F., Natalenko, N. (2016). Pro byudzhet i ne tilky. Specialno dlya obyednanykh terytorialnykh gromad [About the budget and not only. Especially for the united territorial communities]. Kyev: IKCz "Legalnyj status", 76 [in Ukrainian].
9. Pavlyuk, K.V. (2005). Problemy rozvytku programno-cilovogo metodu u byudzhetnomu procesi [Problems of development of the program-target method in the budget process]. *Naukovi praci NDFI*, no. 4, 42-54. URL: <https://goo.gl/LpwwQZ> [in Ukrainian].
10. Michael, R. Donihue, John Kitchen (2017). The Troika Process: Economic Models and Macroeconomic Policy in the USA. URL: <http://www.colby.edu/economics/faculty/mrdonihu/pdf/troika.pdf>
11. Kruhlov, V.V., Latynin, M.A. (2011). Derzhavne rehulivannia ekonomichnykh protsesiv v umovakh hlobalizatsii [State regulation of economic processes in the conditions of globalization]. Khakiv: *Vyd-vo KharRI NADU "Mahistr"*, 185–193 [in Ukrainian].

Butenko O. P., PhD of Economics, Associate Professor, Associate Professor of Management and Public Administration Department, Kharkiv National University of Construction and Architecture, Kharkiv

ORCID 0000-0002-2151-8410;

Opikunova N. V., Associate Professor of Management and Public Administration Department, Kharkiv National University of Construction and Architecture, Kharkiv

ORCID 0000-0003-3789-7010

STUDY OF APPROACHES TO FORECASTING THE STATE BUDGET AND METHODS OF PLANNING ITS MACROECONOMIC INDICATORS

Budget planning and forecasting are one of the tools for ensuring a stable economic and social development of the state. At present, the method of budget forecasting and planning needs to be improved through a series of tasks identified by the current political and economic situation in the country.

The paper objective is the study and assessment of the existing method of budget forecasting to determine compliance with modern requirements.

The paper main body. To this end, in the article, while relying on the task of the "Strategy of reforming the system of management of public finances" adopted on February 8, 2017, which indicates the need to strengthen the institutional capacity of the Ministry of Economic Development and the Ministry of Finance in the field of forecasting, in particular, macro indicators and budget indicators, methods have been investigated, which are currently used to calculate the medium-term budget in order to determine their advantages and disadvantages and compliance with certain contemporary requirements. It is established that due to a number of characteristic features of each method, the final calculation method is chosen after an assessment of the situation that has developed in the corresponding period. It has been established that all methods must be interconnected, they must compensate for the shortcomings of each one and benefit from them, so the process of developing such plans is very laborious. It has been established that the methods of forecasting the macroeconomic indicators of the state budget foresee the calculation of planned indicators, based on past periods, norms regulating types of incomes and expenditures, optimize limited budget resources, generate the necessary amount of income, but there are, according to the author, some drawbacks that need research and elimination.

Summarizing the above, it can be noted that all the investigated approaches to forecasting the state budget and methods of forecasting macroeconomic indicators of the state budget have certain advantages and disadvantages. To do this, according to the authors, it is necessary to take advantage of the experience of developed European countries.

Key words: approaches to forecasting the state budget, methods of planning macroeconomic indicators of the state budget.

Надійшла до редколегії 15.02.2019 р.